

Externa bedömares synpunkter angående Immigrant-institutet

Eva Hansen, Malmö museer

Immigrant-institutet är en ideell förening och ett centrum för dokumentation om invandrare, flyktingar och rasism. Institutet är en mötesplats där allmänhet, skolelever, forskare och myndigheter kan hämta information. Målsättningen är att ge en allsidig belysning av invandrarnas påverkan på den svenska kulturen och att visa mångfalden i kulturverksamheten. Immigrant-institutet har bibliotek, bokhandel, bokutgivning, museum och arkiv samt kulturverksamhet med utställningar, seminarier etc. Deras hemsida är välbesökt.

Angelägenhetsgrad:

Immigrant-institutet bedriver en viktig tvärsektoriell verksamhet som är tillgänglig för allmänheten. Man vänder till skola, forskare och myndigheter och allmänhet, lokalt men också nationellt och internationellt, bland annat via hemsida på flera språk. Institutet är medlem i flera organisationer som Unesco, och har ett flertal samarbetsparter både nationellt och internationellt.

Man har svårt att planera 2007 års publika verksamhet eftersom finansieringen är mycket osäker och 2006 års verksamhet gick enligt institutets beskrivning med förlust, samtidigt som man har ambitioner att utveckla verksamheten.

Realism:

Den regionala och kommunala finansieringen är svag och man får många gånger lita till medlemmarnas ideella arbete.

Kulturrådet har fört dialog med Immigrant-institutet om en förändring av bidraget, och det är viktigt att denna fortsätter för att söka en lösning på nuvarande situation.

Immigrant-institutets synpunkter:

Helt OK

Helt OK,

Förutom att medlemskapet i Unesco är hedrande, men omöjligt så länge som institutet inte bildar en självständig stat.

Bättre skrivet här än vad Kulturrådet gör i sitt beslut, där Kulturrådet vantolkar ordet "planering". Eva Hansen har i alla fall förstått vad man normalt menar med "planering".

Det är väl inget fel på ideellt arbete?

Inte alls. Någon dialog mellan Immigrant-institutet och Kulturrådet har inte förekommit. Kulturrådet har bara meddelat att man tänker sänka anslaget. Någon rationell anledning har aldrig givits.

Möjligen skulle Kulturrådet även denna gång kunna gå in och stötta verksamheten med ett mindre verksamhetsbidrag, samtidigt som man kan resonera kring nyttan av detta med tanke på det omfattande belopp som ansökan avser (1.7mkr)

Olyckligtvis ingen logik i slutsatserna. Om verksamheten är så bra och omfattande, varför ska inte stödet ges och utökas?

Hade Eva Hansen fått instruktionen att föreslå minskat anslag? Det kan vi inte veta, men det verkar så.

Det ansökta beloppet 1,7 miljoner avsåg 1,1 miljoner för årets verksamhet och 600 000 kr för 2006 års förlust, som berodde på dels minskat anslag 2006 på 300 000 kr, som beslutades inte i början av året 2006 utan i mars (liksom nu 2007), dels uteblivna anslag på grund av Kulturrådets påverkan på andra eventuella finansiärer.

Dessutom är den begärda summan liten i jämförelse med vad svenska organisationer med likvärdig verksamhet erhåller i bidrag från staten (t.ex. Svenska barnboksinstitutet, Arbetarrörelsens arkiv, Utrikespolitiska institutet). **Anslaget för likvärdiga institutioner ligger på 4,5 - 15 miljoner kronor/år.**

Statens bidrag till Immigrant-institutet 2007: 200 000 kr!!!

Mark Sylvan:

Immigrant-institutet söker verksamhetsstöd på 1 700 000 kr för dokumentation av invandrare, flyktingar och rasism, samt för att vara en mötesplats och informationscentral för intresserade av invandringsfrågor.

Det finns ett stort behov av debatt, information, dokumentation och möten inom integrations-, flykting- och invandringsfrågorna. Det har också under senare år vuxit fram flera plattformar i Sverige inom forskning, kultur, politik och media som deltar i debatten kring dessa frågor.

Immigrant-institutets synpunkter:

Helt OK

Om ett stort behov finns då har Immigrant-institutet en given plats för att fylla en liten del av det stora behovet.

Flera plattformar. Vilka är de?
En lista vore på sin plats.

Det kan verka både rationellt och logiskt att samla immigranter inom ett och samma förbund som Immigrant-institutet vill göra. Trots att organisationen funnits i många år så har den ändå inte fått den betydelse som den eftersträvar; vare sig mätt i antal medlemmar eller opinionsmässigt. Anledningen är förmodligen att de flesta invandrare inte känner sig riktigt hemma i en organisation som gör invandraren till en slags monokulturell varelse.

När det gäller verksamheten så är det nog så att mycket av det dokumentations- och forskningsarbete som görs också förekommer på andra institutioner och organisationer och sannolikt har större möjlighet att nå ut och påverka opinion och politik. Det finns också andra förlag som ger ut böcker på invandrarspråk.

Immigrant-institutet har stora ekonomiska problem för närvarande och det förefaller osannolikt att institutet kommer att kunna satsa sig ur denna situation. Det ansökta beloppet från Kulturrådet är orealistiskt och ett mindre stöd skulle förmodligen innebära en ytterligare kräftgång mot en nedläggning av verksamheten

Här missar Sylvan helt. Immigrant-institutet är inte ett förbund. Institutet har aldrig haft några tankar på att samla alla invandrare. Vill man hitta på och filosofera så går det lätt.

När det gäller medlemmar så har Immigrant-institutet mest medlemmar (8.000) bland alla de sökande mångkulturella organisationerna 2007. Flertalet av de andra organisationerna är stiftelser, aktiebolag eller dylikt och saknar medlemmar helt.

Om man tolkar Sylvans tankar om medlemskap borde de flesta som idag får bidrag inte få det. Pengarna borde gå till Immigrant-institutet i stället.

Finns det några monokulturella varelser? Vad är det i institutets verksamhet som gör dem monokulturella?

En lista på de institutioner som bedriver samma dokumentationsarbete som institutet efterlyses – det tycks vara en sak som även Kulturrådet nämnt för institutet utan att påståendet förpliktar. Har Sylvan blivit instruerad att skriva som han gör eller är det hans eget personliga omdöme?

Andra förlag? Det skulle vara illa ställt om det bara fanns ett Invandrarförlag. Verksamhetsbidrag avser dock inte förlagsverksamhet, för vilken det finns andra stödformer. Bokhandelsverksamheten hade vi önskat kunna ingå i verksamhetsbidraget.

Alla dessa profeter och siare!
Vad är realistiskt? Frånsett en kommunal stiftelse, som kan sägas ha obegränsade resurser av alla de slag, så är alla de andra bedömda organisationerna mer beroende av Kulturrådets bidrag än Immigrant-institutet.

Det vore värt att pröva att sänka anslaget till alla de övriga till max 200 000 kr och se om de kan överleva och vilken verksamhet de kan bedriva.

Catharina Bergil, Världskulturmuseét:

Medfinansiering:

Relativt låg kommunal finansiering med tanke på institutets långa historia (sedan 1973) i Borås. Ingen regional finansiering.

Nationellt intresse:

Som arkiv, ja, i övriga aktiviteter, mindre

Tillgänglig för allmänheten:

Framförallt genom webben, i mindre grad genom Invandrarnas Hus

Immigrant-institutets synpunkter:

Kommunal finansiering finns inte som ett krav i Kulturrådets förordning (däremot på blanketten för ansökan 2007).

Å andra sidan är Borås stad suverän att bestämma över sina bidrag och Kulturrådets misstag har varit att försöka påtvinga något till andra i stället för att föra ”dialog” med parterna.

Catharina Bergils beskrivning är inte heller sann:

Staden bidrar årligen med 95 000 kr kass, med en tjänst motsvarande 235 000 kr per år samt ett ränte- och amorteringsfritt lån på 1,76 miljoner kronor värt 100 000 kr per år. Det motsvarar: **430 000 kr.**

För 2006 fick institutet ett extra anslag på 152.000 utöver de 430.000, **alltså ett bidrag motsvarande 582.000 kr sammanlagt.**

Institutet flyttades till Borås hösten 1975. Rätt ska vara rätt.

Detta säger verkligen inte mycket!

???

529.526 besökare genom webben året 2006. Idag 1771 besökare per dag i genomsnitt. Vissa dagar över 3100 besökare.

Vad menas med ”i mindre grad”? Menar man att det borde finnas ett Invandrarnas Hus på varje ort och varje förort? Då är det bra om man åtminstone stödjer det enda som finns i landet.

Menar man med ”i mindre grad”

öppettiderna för allmänheten?

Måndag-fredag kl 10-17, övrig tid enligt överenskommelse. Mer tid än de organisationer som idag får större bidrag.

Med andra ord:

Immigrant-institutet 35 timmar/vecka.

Kurdiska biblioteket 32 timmar/vecka.

Mångkulturellt centrum 29 timmar/vecka.

Angelägenhetsgrad:

Problematiskt. Å ena sidan är det viktigt med rik dokumentation kring frågor om hur nyinflyttade tas emot i Sverige och dessa människors möjligheter till samma levnadsvillkor som infödda svenskar. Å andra sidan riskerar organisationer som denna att befästa ett skillnadstänkande mellan svenskar och invandrare. Immigrant-institutet, som det är organiserat nu, fungerar dåligt som en attitydpåverkare i positiv bemärkelse.

Hade Invandrarnas Hus använts mer för öppen programverksamhet i form av utställningar, debatter och liknande, hade Immigrant-institutet förmodligen varit mer dynamisk aktör i mångkulturfrågor.

Realism:

Eftersom Immigrant-institutet har stora ekonomiska problem är det svårt att bedöma hur verksamheten kommer att se ut framöver. Ansökan är knapphändig om planerade aktiviteter för 2007.

Menar man med ”i mindre grad” att 529.526 personer per år borde också besöka Invandrarnas Hus rent fysiskt?

Det är inget uppdrag att påverka attityder enligt institutets stadgar. Institutet ska helst delge fakta. Om institutet lyckas påverka så är det en bisak, en angenäm sådan. Att påverka attityder står inte heller som ett krav från Kulturrådet för att erhålla bidrag.

Bidraget till mångkulturella organisationer ska ju ges till de som arbetar med frågor om den mångkulturella befolkningen i Sverige, inte de som arbetar med monokulturalismen. Invandrare i Sverige har sitt ursprung i över 150 länder och kan inte göras till enkulturella.

Vissa upplever kulturmöten positivt. För vissa leder de tydligen till ”skillnadstänkande”.

Hur mycket mer än det som står i verksamhetsberättelserna?

Förutom tre permanenta utställningar har institutet 2006 haft en samlingsutställning av 43 konstnärer, 6 separata konstutställningar samt flera miniutställningar av konst och annat material med anknytning till invandrare. Hur många utställningar hade de övriga sökande haft under året? Möten, debatter och seminarier förekommer i större utsträckning än hos flera av de andra sökande organisationerna. Dessutom även utanför Invandrarnas Hus, eftersom vi har ett nationellt uppdrag och medlemmar runt om i landet.

Kurdiska biblioteket saknade i sin ansökan både verksamhetsberättelse och verksamhetsplan men fick 1 miljon kronor.

Har Catharina Bergil via Statens kulturråd fått veta bakgrunden till de ekonomiska svårigheterna?

Den ideella föreningen Immigrant-institutet har under 1999-2005 bidragit till den svenska

statskassan med 2,5 miljoner kronor. Anslaget från Kulturrådet har under samma tid sänkts år efter år från 1,075 miljoner året 1999 till 200 000 för året 2007.

De ekonomiska svårigheterna beror inte på några felsatsningar. Institutet har inga skulder till utomstående och har inte bidragit till att den ekonomiska situationen idag är svag. Staten är orsaken till att institutet har brist på likvida medel.

Det är i stället Kulturrådet som haft ekonomiska problem och använt Immigrant-institutets anslag som buffert.

Från året 2000 har Mångkulturellt centrum fått institutets minskade pengar på 175 000 kr årligen. Från året 2004 sänktes anslaget igen för att ge 200 000 kr årligen till Intercult. Detta gjordes dessutom i strid med statens regleringsbrev från december 2003 där Intercult inte var med bland bidragsmottagarna.

Augusti 2004 lyckades Kulturrådet med att få Kulturdepartementet att skriva ett nytt regleringsbrev med tillägget ”bl.a.”. Då först kunde bidraget till Intercult beslutas i formell mening, det som redan var avdraget från Immigrant-institutet och utbetalt till Intercult. Året 2006 gick ytterligare 300 000 kr bort från Immigrant-institutet för att öka anslaget till Mångkulturellt centrum med 100 000 kr och ge ett nytt bidrag till Selam med 200 000 kr.

Året 2007 går ytterligare 100 000 kr från Immigrant-institutets anslag till Mångkulturellt centrum kassa och de övriga 100 000 kr till någon av de nya organisationerna.

*Kännedom:
Hade ingen kännedom om verksamheten*

Tråkigt att hos Världskulturmuseét finns tjänstemän som inte känner till Immigrant-institutet trots att representanter för Världskulturmuseét sedan bildandet av museet många gånger suttit vid samma bord med representanter från Immigrant-institutet när man diskuterat mångkulturella museifrågor i Sverige och även utomlands.

Sex representanter för Världskulturmuseet åkte till Etnografiska museet i Osaka, Japan, för att studera mångkultur. Därefter kom en professor från museet i Osaka inte till Världskulturmuseet utan till Immigrant-institutet för att under två dagar studera mångkultur inför en planerad utställning i museet i Osaka om invandrare i Japan.